

Prohlášení ČMKOS k aktuálnímu vývoji české ekonomiky

Ve středu 14. srpna zveřejnil Český statistický úřad předběžné odhady o vývoji hrubého domácího produktu za druhé čtvrtletí 2013. Vyplývá z nich, že hrubý domácí produkt změřený srovnatelně s minulými čtvrtletími, to znamená očištěný o cenové, sezónní a kalendářní vlivy jednak meziročně *o 1,2 % klesl*, ale současně, a to ve srovnání s 1. čtvrtletím letošního roku, byl naopak *o 0,7 % vyšší*.

Pro ty, kteří po již šesti po sobě jdoucích čtvrtletních poklesech stále netrpělivě vyhlíželi ono pověstné „světélko na konci tunelu“, ho teď v podobě sdělení o mezičtvrtletním růstu konečně po půldruhém roce údajně spatřili. Vydávají ho dokonce za „konec recese“. Kéž by tak měli pravdu! Pokud by to tak ve skutečnosti bylo a ekonomika se konečně a hlavně již nadlouho dostala z červených čísel, nadšeny by přirozeně byly především odbory.

Bohužel, podrobnější pohled na předběžně odhadnutá čtvrtletní statistická data jak o HDP, ale také na poslední data o vývoji v klíčových odvětvích jakými jsou průmysl a stavebnictví, či v zahraničním obchodě nebo na skomírající poptávku domácností, na důsledky tlumení vládních investičních výdajů, narůstající zpoždění v čerpání evropských dotací apod., nás bohužel vybízí k velké strážlivosti.

Aniž bychom chtěli být obviňováni ze škarohlídství, tak nelze nevidět tu část zprávy ČSÚ, která uvádí, že HDP byl ve srovnání se druhým čtvrtletím minulého roku podle předběžného odhadu *meziročně níže o 1,2 %, a za celé 1. pololetí dokonce o 1,8 %!*

Bohužel se tak zatím potvrzuje odhad odborů z minulého roku, že celoročně letos bude HDP proti loňsku nižší o více než jedno procento. Dále je třeba vidět, že ve druhém čtvrtletí bývá absolutní objem HDP obvykle o půl až o procento vyšší, než ve čtvrtletí prvním. Přitom loňská hladina HDP změřená ve druhém čtvrtletí byla velmi nízká.

A ještě jedna důležitá metodická poznámka: nelze vyvozovat závěry jen na základě relativních přírůstků či úbytků. Ostatně ty jsou v posledních pěti letech obvykle v řádu desetin procent, a to je tolerance v rámci statistické chyby, protože ve stavu recese se i přesnost odhadů významně snižuje.

Je proto naprosto zavádějící z krátkodobých změn znamínek u fakticky „kladné“ či „záporné nuly“ v jednotlivých čtvrtletích dělat jakékoliv zásadní závěry. Absolutní hodnoty, které jsou rozhodující, totiž bohužel hovoří jinou řečí: Aktuální odhadnutý výkon české ekonomiky ve 2. čtvrtletí – asi 947 miliard korun – byl sice asi o 7 miliard korun lepší, než v letošním prvním čtvrtletí, ale ani tak ještě není na hodnotách, kterých bylo dosaženo před začátkem krize, tedy jak ve druhém, tak ve třetím čtvrtletí 2008.

Jinými slovy – česká ekonomika se dosud pořád potácí na recesním dně, a co hůř: Konce této nejdelší krize v novodobé české historii zatím nevidět – jedna vlaštovka ještě jaro nedělá.

Odtud pak společný tlak na vládu, byť v demisi, aby připravila realistické zhodnocení současného stavu české ekonomiky a navrhla kroky, které povedou k obnovení trvale udržitelného ekonomického růstu a ke snížení nezaměstnanosti.